

Rapport

Soortgericht Onderzoek steenmarter en kleine marterachtigen Aardenhoek, Breda

In het kader van de Omgevingswet

COLOFON

Titel	: Soortgericht Onderzoek steenmarter en kleine marterachtigen Aardenhoek, Breda
Kenmerk	: PRPOA25-00380
Versie	: Versie 1
Datum rapport	: 11-12-2025
Aantal pagina's	: 9 excl. Bijlage
Projectleider	: N. Luijken
Auteur(s)	: N. Luijken
Inspectiewerk	: N. Luijken
Kwaliteitscontrole	: E. van Westerlaak - Dorr
Wijze van citeren	: Luijken, N. (2025) Soortgericht Onderzoek steenmarter en kleine marterachtigen Aardenhoek, Breda, Pius Floris Haaren
Opdrachtgever	: Rho Adviseurs B.V.
Contactpersoon	: D.J.E.M. Gooijers
	: Postbus 150
	: 3000 AD ROTTERDAM

Pius Floris Onderzoek & Advies

Lutkemeerweg 400
1067 TH Amsterdam
Postbus 75103
1070 AC Amsterdam
T: +31 (0)73 - 6567235
pfoa@piusfloris.nl
www.piusfloris.nl

Contactpersoon:
M: +31 (0)6 – 39 55 05 60
E: N.Luijken@piusfloris.nl

INHOUD

1. INLEIDING	3
1.1. AANLEIDING	3
1.2. DOEL EN ONDERZOEKSVRAGEN	3
1.3. PLANGEBIED	3
1.4. BEOOGDE ONTWIKKELING	4
1.5. OMGEVINGSWET TRAJECT	4
1.6. LEESWIJZER	4
2. ECOLOGIE	5
2.1. STEENMARTER	5
2.2. KLEINE MARTERACHTIGEN	5
3. METHODE	6
3.1. STEENMARTER EN KLEINE MARTERACHTIGEN	6
4. RESULTATEN EN EFFECTBEOORDELING	7
4.1. RESULTATEN VELDWERK STEENMARTER & KLEINE MARTERACHTIGEN	7
4.1.1. Waarnemingen.....	7
4.1.2. Effectbeoordeling Steemarter & kleine marterachtigen.....	7
5. CONCLUSIE EN ADVIES	8
5.1. HOOFDCONCLUSIES.....	8
5.2. ZORGPLICHT	8
BIBLIOGRAFIE	9
6. BIJLAGE I: TOETSINGSKADER SOORTENBESCHERMING	10
SPECIFIEKE ZORGPLICHT	10
BESCHERMINGSREGIMES.....	10
SCHADELIJKE HANDELINGEN EN VERGUNNINGSPLICHT	10

1. INLEIDING

1.1. AANLEIDING

Rho Adviseurs B.V. is voornemens de gebouwen op de percelen 5662, 6042 en 6967 te slopen (Figuur 1) en bestaand groen op percelen 5618, 5681, 6967 en 6968 te rooien. De woning op perceel 6966 (Tilburgseweg 120) en de woning op perceel 6041 (Aardenhoek 36) worden wel onderdeel van het plangebied, maar daar vinden geen ontwikkelingen plaats. Vanuit nationale en Europese regelgeving bestaat de verplichting om onderzoek te doen naar de effecten op beschermde flora en fauna en beschermde gebieden (Natura 2000 en Natuur Netwerk Brabant (NNB)) alvorens de ontwikkeling te realiseren. Ten behoeve van de beoogde ontwikkeling is in 2025 door Pius Floris Onderzoek en Advies een flora en fauna quickscan uitgevoerd (kenmerk: PRPOA25-00152). De flora en fauna quickscan geeft aanleiding tot soortgericht onderzoek naar steenmarter en kleine marterachtigen. Effecten op overige beschermde soorten zijn uitgesloten op basis van de flora en fauna quickscan of worden later onderzocht.

1.2. DOEL EN ONDERZOEKSVRAGEN

In het voorliggende rapport worden de resultaten beschreven van het soortgericht onderzoek, een conclusie met betrekking tot de aanwezigheid van de soort, het terreingebruik en de eventuele noodzaak voor mitigatie/compensatie en/of omgevingsvergunning. Dit rapport geldt als basis voor nadere procedures in het kader van eventuele vergunningverlening.

De volgende onderzoeksvragen zijn van toepassing:

- Komt steenmarter (*Martes foina*) voor in het gebied en zijn er binnen de grenzen van het plangebied vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soort aanwezig?
- Komen kleine marterachtigen voor in het gebied en zijn er binnen de grenzen van het plangebied vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig?

1.3. PLANGEBIED

Het plangebied is gelegen tussen de Tilburgseweg en Aardenhoek in Breda, te midden van een groene woonwijk (Figuur 1). Het betreft een bedrijventerrein in het westen en een braakliggend terrein in het noordoosten. Ten zuidwesten van het plangebied ligt een volktuinencomplex en ten westen van het plangebied een begraafplaats. Het bedrijventerrein bestaat voornamelijk uit twee grote loodsen en een aantal bijgebouwen. Het bedrijventerrein is volledig bestraat. Op de zuidkant staat een kantoorgebouw met stootvoegen. De bijgebouwen verkeren in slechte staat van onderhoud. Het braakliggende terrein betreft een stuk ruigte van ongeveer één hectare met voornamelijk veel reuzenberenklauw (*Heracleum mantegazzianum*), Japanse duizendknoop (*Fallopia japonica*), akkerdistel (*Cirsium arvense*) en grote brandnetel (*Urtica dioica*). Er zijn stenenhoppen en opgestapeld hout van reeds gekapte bomen op locatie aangetroffen.

Figuur 1: Overzichtskaart plangebied.

1.4. BEOOGDE ONTWIKKELING

De voorgenomen ontwikkeling betreft het slopen van gebouwen op de percelen 5662 en 6042 en het slopen van de schuur op perceel 6967, en het rooien van groen op percelen 5618, 5681, 6967 en 6968. Daarna zal het plangebied bouwrijp gemaakt worden ten behoeve van de bouw van woningen. In dit kader gaat het soortgericht onderzoek enkel in op de te verwachten effecten van de werkzaamheden op wettelijk beschermde natuurwaarden.

1.5. OMGEVINGSWET TRAJECT

De Omgevingswet (Ow) gaat uit van een “ja-mits principe”, hierbij geldt dat activiteiten doorgang mogen vinden wanneer er tijdens de activiteiten bepaalde regels aangehouden worden. Daarnaast is het verboden om voortplantingsplaatsen en/of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen. De Ow beschermt niet alleen de soort maar ook individuen. In dit kader dienen mitigerende maatregelen getroffen te worden en/of een vergunning aangevraagd te worden wanneer de ontwikkeling van een beschermde soort één en/of meerdere individuen schaadt.

Eventuele benodigde mitigerende maatregelen dienen uitgewerkt te worden in een mitigatieplan, dit mitigatie plan volgt uit het soortgericht onderzoek en dient als basis voor een vergunningsaanvraag. Mitigerende maatregelen moeten worden getroffen om de functionaliteit van het gebied en de gunstige staat van instandhouding van de soort te waarborgen. Wanneer mitigerende maatregelen voldoende worden geacht, wordt door bevoegd gezag een vergunning of vrijstelling verleend. Hieraan kunnen door bevoegd gezag aanvullend specifieke voorschriften gesteld worden.

1.6. LEESWIJZER

Hoofdstuk 2 wordt een samenvatting gegeven van de ecologie van de onderzochte diersoorten en/of soortgroepen. Hoofdstuk 3 geeft een overzicht van de gebruikte onderzoeksmethodes en de uitgevoerde veldbezoeken. In hoofdstuk 4 wordt per onderzochte soort of soortgroep de veldresultaten behandeld van het soortgericht onderzoek. Tevens wordt hier de effectbeoordeling van het de voorgenomen ingreep op de soort behandeld. Tenslotte worden in hoofdstuk 5 de conclusies behandeld en soort gebonden adviezen gegeven en vervolgstappen beschreven. Bijlage I beschrijft het wettelijke toetsingskader, de geldende beschermingsregimes en wettelijke bepalingen.

2. ECOLOGIE

2.1. STEENMARTER

De steenmarter is een nachtactief dier met een (zeer) groot territorium van 80-700ha. De steenmarter kan grote afstanden afleggen per dag, tot zo'n 15km. Zowel het vrouwtje als mannetje leeft solitair, waarbij het territorium van een mannetje overlapt met dat van meerdere vrouwtjes. De steenmarter maakt gebruik van meerdere schuilplaatsen binnen zijn territorium, dit betreft takkenhopen, boomholtes, dichte struwelen en kleine ruimtes o.a. kruipruimtes, spouwmuren, dak bekistingen en zolders. Het voedsel van de steenmarter is zeer gevarieerd, o.a. muizen, ratten, vogels, kevers en kikkers staan op het menu. Naast dierlijkvoedsel vult de steenmarter zijn dieet aan met vruchten zoals, bramen, bessen, vogelkers (bessen), appels en peren. Dit gebeurt voornamelijk in de maanden juli-december. De paartijd van de steenmarter loopt van juni tot augustus. In deze periode zijn gevechten tussen mannetjes om vrouwtjes goed hoorbaar door het luid gekrijs en geblaas dat hierbij gepaard gaat. De jongen worden het daaropvolgende jaar in april/maart geboren.

2.2. KLEINE MARTERACHTIGEN

Onder de kleine marterachtigen vallen bunzing (*Mustela putorius*), hermelijn (*Mustela erminea*) en wezel (*Mustela nivalis*). Ondanks dat de soorten in omvang kunnen variëren, kenmerken zij zich door een slank en lenig lichaam dat hen uitstekende jagers maakt. Deze dieren leven overwegend solitair en zijn aangepast aan uiteenlopende habitats in Nederland. In in voedselrijke omgevingen bezitten zij doorgaans kleinere territoria, omdat er binnen een beperkt gebied voldoende prooien beschikbaar zijn, terwijl in minder vruchtbare gebieden grotere territoria nodig zijn om aan hun voedingsbehoefte te voldoen.

Deze roofdieren maken gebruik van diverse schuilplaatsen zoals holtes in bomen, dichte struiken, takkenhopen, vervallen gebouwen en zelfs resten van prooienholtes. Tijdens de voortplantingsperiode, die doorgaans in de late winter tot het vroege voorjaar plaatsvindt, bouwen de vrouwtjes beschutte nesten op locaties met voldoende dekking. Ondanks hun brede verspreiding zijn deze roofdieren sterk afhankelijk van een gevarieerd landschap dat zowel voedselbronnen als voldoende schuilplaatsen biedt, zodat zij zich kunnen beschermen tegen natuurlijke vijanden zoals grotere roofvogels, katten en vossen. Hun dieet bestaat voornamelijk uit kleine zoogdieren, zoals muizen en ratten, maar jonge vogels, insecten en in sommige seizoenen kunnen ook vruchten een belangrijk onderdeel van de voeding vormen.

3. METHODE

3.1. STEENMARTER EN KLEINE MARTERACHTIGEN

De aanwezigheid van steenmarter en kleine marterachtigen is onderzocht met behulp van twee cameravallen, één struikrover en één Mostela welke verdeeld zijn over het plangebied. Conform het kennisdocument kleine marterachtigen behoeft inzet minimaal één methodiek per 0,25 hectare geschikt leefgebied. De onderzoeksperiode dient minimaal acht aaneengesloten weken te duren, met de mogelijkheid om het onderzoeksmateriaal per vier weken te verplaatsen om meer meetpunten in het plangebied te creëren. Het onderzoeksmateriaal is geplaatst op locaties met lijnvormige elementen, wissels, geschikt foerageergebied en potentiële verblijfplaatsen. Om de trefkans te vergroten zijn de cameravallen en struikrover voorzien van lokstoffen, dit betreft een blik sardines voorzien van kleine gaten. De gebruikte camera's zijn van het type Browning BTC-5HDPX. De cameravallen hebben in totaal acht aaneengesloten weken binnen het plangebied gestaan. Gedurende deze periode zijn de camera's om de twee weken gecontroleerd en na vier weken verplaatst.

Voor een overzicht van de plaatsing van het materiaal zie onderstaande tabel 1. Voor de locaties van het materiaal zie figuur 2. Naast het camera onderzoek is tijdens veldbezoeken overdag gelet op sporen in de te slopen schuren.

Tabel 1: Overzicht ingezet materiaal en de data waarop de struikrover is verplaatst.

ID	Type materiaal	Camera naam	Geplaatst	Verwijderd
1	Mostela	Browning BTC-5HDPX	17-09-2025	16-10-2025
2	Struikrover	Browning BTC-5HDPX	17-09-2025	16-10-2025
3	Cameraval	Browning BTC-5HDPX	17-09-2025	16-10-2025
4	Cameraval	Browning BTC-5HDPX	17-09-2025	16-10-2025
5	Mostela	Browning BTC-5HDPX	16-10-2025	13-11-2025
6	Struikrover	Browning BTC-5HDPX	16-10-2025	13-11-2025
7	Cameraval	Browning BTC-5HDPX	16-10-2025	13-11-2025
8	Cameraval	Browning BTC-5HDPX	16-10-2025	13-11-2025

Figuur 2: Locatie cameravallen (sterretjes) binnen het plangebied (rood omlijnd).

4. RESULTATEN EN EFFECTBEOORDELING

4.1. RESULTATEN VELDWERK STEENMARTER & KLEINE MARTERACHTIGEN

4.1.1. WAARNEMINGEN

Bij het cameraval onderzoek is aanwezigheid van steenmarter binnen het plangebied vastgesteld op cameralocatie 8 (figuur 3). De steenmarter is niet dagelijks waargenomen, maar enkel op 02-11-2025, 03-11-2025, 07-11-2025, 09-11-2025 en 10-11-2025. Daarnaast zijn er meerdere waarnemingen gedaan van huismuis, roodborst, ekster, gaai en vrijgestelde soorten egel (figuur 4) en rat. Ook is een grote hoeveelheid huiskatten vastgesteld op de camera's. Binnen het plangebied zijn geen waarnemingen gedaan van kleine marterachtigen. Tijdens geen van de veldbezoeken zijn sporen van steenmarter aangetroffen die duiden op een verblijfplaats binnen het plangebied.

Figuur 3: Steenmarter met prooi waargenomen op cameralocatie 8.

Figuur 4: Egel op camera 4.

4.1.2. EFFECTBEOORDELING STEENMARTER & KLEINE MARTERACHTIGEN

Aanwezigheid van kleine marterachtigen binnen het plangebied is uitgesloten, door de stedelijke locatie en de aanwezigheid van huiskatten kan een populatie zich niet vestigen binnen het plangebied.

Nadelige gevolgen op steenmarter zijn tevens uitgesloten, het plangebied maakt wel deel uit van zijn leefgebied maar wordt in de hoek enkel gebruikt als doorgang. In de toekomstige situatie blijven de begraafplaats en de volkstuinen behouden en tevens de groene haag langs de begraafplaats waarlangs de steenmarter zich verplaatst. Daarnaast is de soort niet dagelijks waargenomen op de camera en enkel in de zuidwestelijke hoek van het plangebied, waardoor aangenomen kan worden dat de rest van het plangebied geen onderdeel uit maakt van het leefgebied en enkel het gat in het hek gebruikt wordt als wissel tussen foerageergebied en verblijfplaats. Met de ontwikkeling zal er, met het behoud van de begraafplaats, volkstuinen en de groene haag, geen sprake zijn van overtreding van de Ow.

5. CONCLUSIE EN ADVIES

In dit hoofdstuk worden in paragraaf 5.1 de belangrijkste conclusies uit het onderzoek beschreven. Voor elke soortgroep waarvoor dit relevant is wordt een advies gegeven over de te nemen vervolgstappen.

5.1. HOOFDCONCLUSIES

- Uit het onderzoek blijkt aanwezigheid van verblijfplaatsen van steenmarter en verblijfplaatsen en leefgebied van kleine marterachtigen binnen het plangebied uitgesloten. Negatieve effecten op leefgebied en verblijfplaats van steenmarter zijn aan de hand van het onderzoek uitgesloten. Vervolgstappen met betrekking tot steenmarter en kleine marterachtigen zijn niet nodig.

5.2. ZORGPLICHT

Buitenom eerder benoemde soorten (egel) zijn ook voor andere (algemene) diersoorten, zoals (algemene) broedvogels, maatregelen in het kader van zorgplicht nodig. Deze moeten worden uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol (EWP).

BIBLIOGRAFIE

- BIJ12. (2024, Juli). Kennisdocument Kleine marterachtigen. BIJ12. Van <https://www.bij12.nl/kennisdocumenten/kleine-marterachtigen>
- Netwerk Groene Bureaus. (2023, November). Soortinventarisatieprotocollen. Van <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/soortinventarisatieprotocollen>

6. BIJLAGE I: TOETSINGSKADER SOORTENBESCHERMING

SPECIFIEKE ZORGPLICHT

In de Ow is de bescherming van alle van nature in het wild levende dieren of planten en hun directe leefomgeving opgenomen. Deze bescherming is uitgewerkt in de specifieke zorgplicht flora- en fauna-activiteiten (*paragraaf 11.22. art. 11.27 Bal*). Onder het eerste lid is bepaald dat iedereen die een flora- en fauna-activiteit uitvoert verplicht is alle maatregelen te nemen om de nadelige gevolgen van de activiteit te voorkomen, te beperken, ongedaan te maken en - als gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt - de activiteit achterwege te laten. In het tweede lid is de specifieke zorgplicht verder uitgewerkt. Hierin staat de reikwijdte van de zorgplicht beschreven. De zorgplicht heeft betrekking op de soorten die vallen onder de vogelrichtlijn (Vrl), habitatrichtlijn (Hrl) en nationaal beschermde soorten (andere soorten) maar ook planten en diersoorten op de rode lijsten. De specifieke zorgplicht geldt ook voor belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats van deze soorten. Hiervoor geldt de plicht om; onderzoek te doen naar de aanwezigheid van soorten en hun leefgebied, het nemen van passende preventieve maatregelen, het monitoren van de effectiviteit van de maatregelen en -als nadelige gevolgen niet kunnen worden voorkomen- het staken van de activiteit of het nemen van herstelmaatregelen.

BESCHERMINGSREGIMES

De Ow kent drie categorieën soortenbeschermingsregimes voor deze regimes zijn de vergunningsplichtige gevallen en de vergunningsvrije gevallen uitgewerkt in paragraaf 11.2.2. t/m 11.2.4. van het Bal. Deze gelden voor de soorten zoals beschreven in:

- Vrl (*paragraaf 11.2.2 Bal*): vogelsoorten zoals genoemd in bijlage I van de Vrl en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, 2e lid van de Vrl.
- Hrl (*paragraaf 11.2.3. Bal*): diersoorten uit bijlage IV, onder a van de Hrl, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn en plantensoorten uit bijlage IV, onder b van de Hrl of bijlage I bij het verdrag van Bern.
- Andere soorten (*paragraaf 11.2.4. Bal*). nationaal beschermde soorten zoals genoemd in bijlage IX (Bal) A en B.

SCHADELIJKE HANDELINGEN EN VERGUNNINGSPLICHT

Onderstaand een overzicht van de schadelijke handelingen per soortenbeschermingsregime die leiden tot een vergunningsplichtig geval, vrijstellingen zijn opgenomen in de Omgevingsverordening:

Paragraaf 11.2.2. art. 11.37. Beschermingsregime Vrl soorten

1. Het verbod om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
 - a. Het opzettelijk doden of vangen van, van nature in Nederland in het wild levende vogels.
 - b. Het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels.
 - c. Het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels.
 - d. Het opzettelijk storen van vogels.
3. Het verbod op het opzettelijk storen van vogels, geldt niet, als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort.

Paragraaf 11.2.3 art. 11.46. Beschermingsregime Hrl soorten

1. Het verbod om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
 - a. Het opzettelijk doden of vangen van dieren.
 - b. Het opzettelijk verstoren van dieren.
 - c. Het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren.
 - d. Het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren.
 - e. Het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten.

Paragraaf 11.2.4 art. 11.53. Beschermingsregime andere soorten

1. Het verbod om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
 - a. Het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende diersoorten.
 - b. Het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren.
 - c. Het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten.